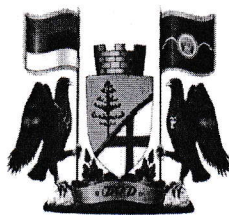

Град Бор
Стратешки план интерне
ревизије 2026-2028

Број 400- 96/2026-II
30. 04.2026.год.

На основу члана 17, 23. и 24. Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање интерне ревизије у јавном сектору („Службени гласник РС“, бр. 99/2011, 106/2013 и 84/2023) и Повеље интерне ревизије града Бора, на предлог интерног ревизора, Градоначелник града Бора одобрава,

СТРАТЕШКИ ПЛАН ИНТЕРНЕ РЕВИЗИЈЕ

за период 2026.–2028. године

УВОД

ОПШТИ ПОДАЦИ

Одредбама члана 82. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“ бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13, 108/13, 142/14, 68/15, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18, 31/19, 72/19, 149/20, 118/21, 138/22, 92/23 и 94/24), прописано је да интерна ревизија на основу објективног прегледа доказа обезбеђује уверавање о адекватности и функционисању постојећих процеса управљања ризиком, контроле и управљања организацијом, да ли ови процеси функционишу на предвиђен начин и омогућују остварење циљева организације, укључујући и пружање саветодавних услуга које се састоје од савета, смерница, обуке, помоћи и других услуга у циљу повећања вредности и побољшања процеса управљања ризицима, контроле и управљања датом организацијом.

Интерни ревизори у вршењу функције, примењују прописе Републике Србије, Међународне стандарде интерне ревизије, Правилник о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање интерне ревизије у јавном сектору („Службени гласник РС“, бр. 99/2011, 106/2013 и 84/2023), Етички кодекс и принципе интегритета, објективности, поверљивости и стручности.

ОРГАНИЗАЦИЈА ГРАДА БОРА

Организација Града Бора заснована је на систему локалне самоуправе који чине кључни органи управљања, стручне службе и јавна предузећа задужена за функционисање града.

Органи Града имају печат. Печат је округлог облика са грбом Републике Србије у средини, око којег је исписан текст на српском језику ћириличким писмом: Република Србија, Град Бор, назив органа и седиште "Бор".

Органи управљања

Организациону структура Града чине:

- **Скупштина Града Бора:** Највиши орган који доноси основне акте, буџет и стратешке планове.
- **Градоначелник:** Представља град и извршни је орган који непосредно руководи Градском управом.

- **Градско веће:** Предлаже Статут, буџет и друге одлуке Скупштине, те врши надзор над радом управе.
- **Градска управа:** Стручна служба подељена на одељења, која спроводи одлуке и пружа услуге грађанима.

У складу са Законом којим се уређује правобранилаштво, орган Града је и **Правобранилаштво града Бора**. Правобранилаштво града Бора је посебан орган града који врши послове правне заштите имовинских права и интереса града Бора.

ОРГАНИЗАЦИЈА ГРАДСКЕ УПРАВЕ

Градска управа Града Бора организована је као јединствен орган који врши управне послове, стручне и друге послове у складу са Статутом града и законом. Њен рад је усмерен на остваривање права грађана и обезбеђивање функционисања локалне заједнице. Радом Градске управе руководи **начелник Градске управе**, који је за свој рад и рад управе одговоран Скупштини града и Градском већу.

Организациона структура Градске управе Бор, обухвата следећа одељења и службе:

- Одељење за финансије,
- Одељење за јавне набавке,
- Одељење за урбанизам, грађевинске, комуналне, имовинско-правне и стамбене послове,
- Одељење за привреду и друштвене делатности,
- Одељење за управу и опште послове,
- Одељење за инспекцијске послове,
- Одељење пореске администрације,
- Одељење комуналне милиције,
- Служба за скупштинске послове
- Служба интерне ревизије
- Кабинет градоначелник

КОРИСНИЦИ БУЏЕТСКИХ СРЕДСТАВА

Индиректни корисници буџета града Бора обухватају установе и организације из области образовања, културе, социјалне заштите и туризма које су основане од стране Града.

- Народна библиотека Бор;
- Музеј рударства и металургије Бор;
- Установа центар за културу Бор;
- Предшколска установа „Бамби“ Бор;
- Туристичка организација Бор
- Установа спортски центар „Бобана Момчиловић Величковић” Бор;

Градске месне заједнице:

- МЗ „Стари центар“, МЗ „Бакар“, МЗ „Слога“, МЗ „Рудар“, МЗ „Старо селиште“
МЗ „Север“, МЗ „Брезоник“, МЗ „Нови центар“, МЗ „Младост“, МЗ „Ново Селиште“, МЗ „Металург“, МЗ „Напредак“, МЗ „Брестовачка бања“

Сеоске месне заједнице:

- МЗ „Кривељ“, МЗ „Злот“, МЗ „Шарбановац“, МЗ „Метовница“, МЗ „Оштрељ“,
МЗ „Бучје“, МЗ „Горњане“, МЗ „Танда“, МЗ „Лука“, МЗ „Брестовац“, МЗ
„Слатина“, МЗ „Доња Бела Река“, МЗ „Шарбановац-Тимок“.

Нова планирана јединица:

МЗ „Борско језеро“: У јануару 2026. године Скупштина града је разматрала иницијативу за формално издвајање и формирање ове месне заједнице како би се боље управљало туристичким и инфраструктурним развојем овог подручја.

У буџету града Бора, планирано је инвестиционо улагање (*Уређења путне инфраструктуре у сеоским срединама, решавања проблема јавне расвете и паркинга у градским насељима, водоснабдевања и канализационе мреже за приградска насеља*), у свих **26 постојећих месних заједница** (градских и сеоских), уз покретање иницијативе за формирање једне нове јединице.

Индиректни корисници другог нивоа власти у контексту буџета града Бора подразумевају се установе које се финансирају путем **трансфера** преко надлежних министарстава или саме Градске управе, али имају статус посебног правног субјекта са сопственим подрачунима.

Основно образовање: Све основне школе на територији града Бора. Оне су индиректни корисници јер се њихови материјални трошкови и део инвестиција финансирају из локалног буџета (економска класификација 463), док плате запослених иду директно из републичког буџета.

- ОШ „Вук Караџић“ Бор;
- ОШ „3. Октобар“ Бор;
- ОШ „Душан Радовић“ Бор;
- ОШ „Бранко Радичевић“ Бор;
- ОШ „Свети Сава“ Бор;
- ОШ „Станоје Миљковић“ Брестовац;
- ОШ „Петар Радовановић“ Злот;
- ОШ „Ђура Јакшић“ Кривељ;
- ШОСО „Видовдан“ Бор;
- ОМШ „Миодраг Васиљевић“ Бор;

Регионални центар за таленте „Бор“ има специфичан статус у оквиру буџетског система града Бора. Он се класификује као **индиректни корисник буџета** из области образовања. Центар функционише као установа која пружа подршку даровитим ученицима основних и средњих школа.

Средње образовање: Средње школе у Бору имају исти статус као и основне у погледу финансијских токова из градског буџета.

- Гимназија “Бора Станковић” Бор;
- Машинско електротехничка школа Бор;

- Техничка школа Бор;
- Економско – трговинска школа Бор;

Центар за социјални рад „Бор“: Ова установа се класификује као индиректни корисник другог нивоа јер обавља послове из надлежности и Републике и Града, примајући наменске трансфере за услуге социјалне заштите.

Историјски архив: Као међуопштинска или регионална институција која покрива више територија, архив прима средства кроз трансфере осталим нивоима власти за своје редовно пословање.

Други корисници субвенција, дотација, донација и трансфера буџета су:

Поред индиректних корисника, значајан део средстава из буџета града Бора усмерава се ка **другим корисницима** кроз субвенције за јавна предузећа, дотације удружењима и трансфере појединцима. Према важећим одлукама за 2025. и 2026. годину, главне категорије су:

Јавна комунална предузећа (Субвенције)

Град издваја значајна средства за подршку пословању и капиталне инвестиције локалних предузећа:

- **ЈКП „Топлана“ Бор:** Субвенције за набавку енергената и одржавање ликвидности система грејања.
- **ЈКП „Водовод“ Бор:** Средства за капиталне инвестиције, реконструкцију мреже и одржавање ликвидности.
- **ЈКП за стамбене услуге „Бор“:** Средства по основу програма коришћења субвенција за текуће пословање.
- **ЈКП „3. Октобар“ Бор:** Средства по основу програма коришћења субвенција за текуће пословање.
- **ЈП „Боговина“ Бор:** Исплате за подршку раду предузећа.
- **ЈП „Зоолошки врт“ Бор:** Корисник буџетских средстава кроз програме пословања.
- **Бизнис инкубатор центар ДОО Бор:** Корисник буџетских средстава кроз програме пословања

Удружења грађана и организације (Дотације)

Средства се додељују путем јавних конкурса за пројекте од јавног интереса:

- **Спортске организације:** Град Бор утврђује организације у области спорта од посебног значаја које примају редовне дотације.
- **Удружења из области културе:** Финансирање пројеката за очување баштине и савремено стваралаштво.
- **Борачко-инвалидска удружења:** Програми подршке и заштите ових категорија.
- **Цркве и верске заједнице:** Суфинансирање пројеката на територији града.

Пољопривредници и привреда (Донације и подстицаји)

- **Пољопривредна газдинства:** Конкурси за куповину нове опреме (нпр. у пчеларству) и регрес за вештачко осемењавање говеда и свиња.

- **Незапослена лица:** Субвенције за самозапошљавање и организовање јавних радова.

Грађани и домаћинства (Трансфери и олакшице)

- **Енергетска санација:** Суфинансирање мера енергетске ефикасности (замена столарије, изолација) за породичне куће и станове.
- **Родитељи-неговатељи:** Исплате на основу посебне одлуке о статусу родитеља-неговатеља.
- **Субвенције за комуналне услуге:** Олакшице за плаћање рачуна грађанима са примањима нижим од минималних.

Град, преко својих органа, у складу са Уставом и законом:

- 1) доноси статут, буџет и завршни рачун, просторни и урбанистички план и програм развоја Града, као и стратешке планове и програме локалног економског развоја;
- 2) уређује и обезбеђује обављање и развој комуналних делатности, локални превоз, коришћење грађевинског земљишта и пословног простора;
- 3) стара се о изградњи, реконструкцији, одржавању и коришћењу некатегорисаних и општинских путева, као и улица и других јавних објеката од општинског значаја;
- 4) стара се о задовољавању потреба грађана у области просвете (предшколско васпитање и образовање и основно и средње образовање и васпитање), научноистраживачке и иновационе делатности, културе, здравствене и социјалне заштите, дечије заштите, спорта и физичке културе;
- 5) обезбеђује остваривање посебних потреба особа са инвалидитетом и заштиту права осетљивих група;
- 6) стара се о развоју и унапређењу туризма, занатства, угоститељства и трговине;
- 7) доноси и реализује програме за подстицање локалног економског развоја, предузима активности за одржавање постојећих и привлачење нових инвестиција и унапређује опште услове пословања;
- 8) стара се о заштити животне средине, заштити од елементарних и других непогода, заштити културних добара од значаја за град Бор;
- 9) стара се о заштити, уређењу и коришћењу пољопривредног земљишта и спроводи политику руралног развоја;
- 10) стара се о остваривању, заштити и унапређењу људских и мањинских права, родној равноправности, као и о јавном информисању у граду Бору;
- 11) образује и уређује организацију и рад органа, организација и служби за потребе Града, организује службу правне помоћи грађанима и уређује организацију и рад мировних већа;
- 12) утврђује симболе Града и њихову употребу;
- 13) управља градском имовином и утврђује стопе изворних прихода, као и висину локалних такси;
- 14) прописује прекршаје за повреде градских прописа;
- 15) обавља и друге послове од локалног значаја одређене законом, као и послове од непосредног интереса за грађане, у складу са Уставом, законом и овим статутом.

Послови из надлежности градова утврђени Уставом и законом, ближе су одређени Јединственим пописом послова јединица локалне самоуправе који обезбеђује министарство надлежно за локалну самоуправу у складу са законом.

За остваривање својих права и дужности и за задовољавање потреба локалног становништва, Град може оснивати предузећа, установе и друге организације које врше јавну службу, у складу са законом и овим статутом.

Скупштина града Бора посебном одлуком оснива предузећа, установе и друге организације које врше јавну службу и остварује права оснивача, ако законом или овим статутом за вршење појединих права оснивача није утврђена надлежност другог органа Града Бора.

СТРАТЕШКИ ДОКУМЕНТИ ГРАДА

Град Бор поседује низ стратешких докумената којима се дефинишу правци развоја града у различитим секторима, од економије и урбанизма до социјалне заштите и екологије:

- **Стратегија развоја урбаног подручја града Бора** – документ који дефинише кључне интервенције и пројекте за унапређење урбане средине.
- **Стратегију управљања ризицима (2024–2026)** - омогућава идентификацију и процену потенцијалних препрека у раду градских органа.
- **Просторни план општине Бор** – основни документ за планирање простора и намене земљишта на територији града.
- **Урбанистички планови** – обухватају детаљне и генералне планове регулације за специфичне градске зоне.
- **Стратешки план за социјалну политику града Бора (2024–2029)** – усмерен на унапређење услуга социјалне заштите, социјалну инклузију и подршку осетљивим групама.
- **Локални акциони план запошљавања** – дефинише мере за подстицање запошљавања на локалном нивоу.
- **Локални план управљања отпадом (ЛПУО)** – дефинише стратегију за прикупљање и третман комуналног отпада.
- **План квалитета ваздуха за агломерацију Бор** – документ од критичног значаја за праћење и побољшање стања ваздуха у граду.
- **Локални еколошки акциони план (ЛЕАП)** – стратешки оквир за решавање еколошких проблема

ВИЗИЈА, МИСИЈА

Стратешка визија за период 2026-2028

Стратешка визија града Бора за период 2026–2028. године, интегрални је део дугорочног **Плана развоја града Бора до 2030. године**. Према нацрту овог документа, Бор тежи да постане уређена, безбедна и економски развијена заједница која балансира између рударске индустрије и очувања животне средине.

Главни стубови стратешке визије за овај период укључују:

Одрживи урбани и привредни развој: Визија предвиђа Бор као град са ефикасним институцијама и модерном инфраструктуром. Акцент је на јачању приватног сектора и смањењу незапослености кроз Локални акциони план запошљавања.

Заштита животне средине и енергетска ефикасност: Један од кључних приоритета је реализација Програма заштите животне средине (2023–2032), који током периода 2026–2028. фокусира на циркуларну економију, управљање отпадом и субвенције за енергетску ефикасност стамбених објеката.

Социјална политика и квалитет живота: Стратешки план за социјалну политику (2024-2029) усмерен је на унапређење услуга социјалне заштите и подршку осетљивим групама становништва.

Финансијска стабилност: Градска управа већ припрема пројекције буџета за 2027. и 2028. годину, што омогућава континуитет у финансирању капиталних пројеката.

Визија је сумирана као тежња ка „уређеној и за живот безбедној заједници задовољних грађана“ са развијеном друштвеном и комуналном инфраструктуром.

Са аспекта интерне ревизије, стратешка визија града Бора за период 2026–2028. године, фокусира се на прелазак са класичне контроле усклађености на **проактивно управљање ризицима** и заштиту јавних средстава.

Кључни елементи визије кроз призму ревизије укључују:

Успостављање ФУК система (Финансијско управљање и контрола): Приоритет у овом периоду је потпуна имплементација система где сваки руководилац преузима одговорност за ризике у свом сектору, чиме интерна ревизија постаје стратешки саветник, а не само "контролор".

Ревизија великих капиталних пројеката: С обзиром на планирана улагања у инфраструктуру (насеља, екологија), фокус ревизије 2026–2028. биће на праћењу сврсисходности трошења средстава, како би се осигурало да инвестиције заиста доносе вредност грађанима.

Дигитализација и ИТ ревизија: Са модернизацијом градске управе, визија предвиђа развој специфичних вештина за ревизију информacionих система и безбедности података.

Превенција неправилности и корупције: Стратешки циљ је смањење броја негативних налаза екстерне ревизије (ДРИ) кроз правовремене интерне провере и праћење спровођења препорука.

Визија интерне ревизије је да постане „чувар вредности“ локалног буџета, осигуравајући да се ресурси користе законито, економично и ефикасно у складу са Стратегијом развоја града

Изјава о мисији интерне ревизије града Бора

Изјава о мисији Интерне ревизије града Бора за период 2026–2028. године, дефинисана је кроз нову Повељу интерне ревизије града Бора, коју је градоначелник одобрио 6. фебруара 2026. године.

Мисија интерне ревизије у овом периоду је **„Да унапређује и штити вредност града Бора пружањем објективног уверавања, савета и увида заснованих на ризику.“**

Кључни елементи ове мисије за период 2026–2028. обухватају:

Систематичан приступ: Помагање граду да оствари своје циљеве кроз дисциплиновану процену ефикасности управљања ризицима, контрола и процеса управљања.

Стратешка подршка руководству: Пружање подршке градоначелнику и Градској управи у доношењу информисаних одлука, унапређењу услуга и јачању поверења грађана у институције.

Фокус на ресурсе: Осигурање да се средства буџета града Бора, користе законито и економично.

Професионални стандарди: Обављање активности у складу са Међународним стандардима професионалне праксе интерне ревизије и законском регулативом Републике Србије.

Мисија интерне ревизије је да унапреди и заштити вредности путем обезбеђења објективног уверавања заснованог на ризику, као и савета. Интерна ревизија помаже граду Бора да оствари своје циљеве кроз систематичан, дисциплинован приступ у процени и побољшању ефикасности управљања ризицима, контрола и управљања организацијом.

СТРАТЕШКО ПЛАНИРАЊЕ

Стратешки план интерне ревизије Града Бора за период **2026–2028. године**, представља кључни документ којим се дефинишу дугорочни циљеви и правци деловања ове службе у складу са законском регулативом Републике Србије.

На основу доступних података са званичне презентације Града Бора, стратешко планирање се спроводи ради пружања независног и објективног уверавања градоначелнику и руководиоцима о адекватности система интерних контрола.

Сврха и улога интерне ревизије у граду Бора

Организација и рад Службе за интерну ревизију града Бора за период 2026–2028. године, постављени су тако да осигурају **независност** и директну везу са највишим руководством. Служба је функционално и организационо одвојена од осталих организационих делова Градске управе.

Интерни ревизор је директно одговоран **Градоначелнику**.

Рад се заснива на *Повељи интерне ревизије*, којом се дефинишу права приступа свој документацији, подацима и имовини града неопходним за спровођење ревизије.

Рад се одвија кроз три нивоа планирања:

- **Стратешки план (трогодишњи):** Дефинише дугорочне циљеве и области високог ризика за период 2026–2028.
- **Годишњи план:** Прецизира конкретне субјекте (Градска управа, Установе културе и тд.) који ће бити предмет контроле у текућој години.
- **Појединачни налози:** Свака ревизија почиње налогом градоначелника, а завршава се **Коначним извештајем** који садржи препоруке за отклањање уочених недостатака.

Интерну ревизију у граду Бору обавља један интерни ревизор у јавном сектору.

С обзиром на буџет од преко 12 милијарди динара, стратешки циљ за 2026–2028. је допуна кадра како би се покриле сложене области попут ИТ ревизије и капиталних грађевинских пројеката.

Ревизори имају законску обавезу сталног стручног усавршавања (минимум 40 сати годишње) кроз програме Министарства финансија.

Коришћење специјализованих софтвера за анализу великих база података и праћење извршења буџета у реалном времену.

Кључни део рада у овом периоду је системско праћење да ли су руководиоци спровели препоруке из претходних извештаја. Ово се редовно извештава Централној јединици за хармонизацију Министарства финансија

Функционална независност интерног ревизора обезбеђена је самосталним одлучивањем о подручју ревизије на основу процене ризика, начину обављања ревизија и извештавању о обављеној ревизији.

Финансијска средства за рад и усавршавања интерног ревизора града Бора обезбеђена су у буџету града Бора код директног корисника буџета – Градске управе Бор.

Сврха стратешког планирања

Сврха стратешког планирања интерне ревизије у **граду Бору** је да се обезбеди дугорочно, систематско усмеравање ресурса ревизије ка областима са највећим ризиком, чиме се директно помаже граду у остваривању његових циљева.

Према званичним документима града, кључни елементи сврхе овог планирања су:

- **Унапређење и заштита вредности:** Обезбеђивање објективног уверавања заснованог на ризику, као и пружање савета и увида за побољшање пословања.
- **Управљање ризицима:** Процена и побољшање ефикасности процеса управљања ризицима, како би се предупредили догађаји који могу неповољно утицати на стратешке циљеве града.
- **Ефикасност контрола:** Испитивање и оцена система интерних контрола и управљања организацијом како би се осигурало да су ови системи адекватни и функционални.

- **Додавање вредности:** Пружање независних, стручних мишљења која помажу руководиоцима да послове из свог делокруга обављају на најекономичнији и најефикаснији начин.
- **Усклађеност са регулативом:** Осигуравање да се ревизија обавља у складу са међународним стандардима, Етичким кодексом и прописима Републике Србије.

Град Бор доноси стратешке планове ревизије (обично на трогодишњем нивоу) који дефинишу ревизорско окружење, мисију и визију ове службе, омогућавајући транспарентно и одговорно управљање јавним средствима. Да би остварио своју мисију, интерни ревизор користи систематичан и структуриран процес, укључујући и детаљну процену ризика ревизије, како би развио своје стратешке планове ревизије за све кориснике јавних средстава у граду Бору.

Стратешки план ревизије утврђен је за ревизије активности (система-посистема) од стране ревизора. Полазна тачка је унапређење ревидираних субјеката, њихових циљева и кључних ризика са којима се суочавају у постизању стратешких циљева.

Стратегијски план ревизије је састављен како би се решили идентификовани ризици где се сматрају значајним. Ревизорски послови се спроводе у случају значајних ризика за субјекта ревизије. У случајевима када су идентификоване слабости у току ревизије, дају се препоруке субјекту ревизије да отклоне слабости у функционисању система. Ове препоруке имају за циљ ублажавање значајних ризика на економичан и ефикасан начин.

Спровођење прихваћених препорука се потврђује кроз континуирано достављање доказа о исправљању слабости, кроз праћење извршења препорука и кроз спровођење ревизијама извршења датих препорука у конкретним ревизијама активности (система-подсистема). Свеукупно мишљење консолидује рад субјеката ревизије у области финансијског управљања и контроле и има за циљ да допринесе припреми достигнућа управљања организацијом. Поред тога, интерни ревизор ће доставити руководиоцу корисника јавних средстава – градоначелнику града Бора годишњи извештај о стању интерне контроле ревидиране субјекте у текућој години, као и за субјекте ревизије који нису отклонили слабости утврђене и у ранијим периодима.

Консултантске активности се обављају на основу писменог или усменог захтева овлашћеног лица корисника буџетских средстава. Они се прихватају под условом да интерни ревизор има довољно знања у одређеној области. За консултантске активности, интерни ревизор идентификује питања за разматрање, која нису предмет накнадних ангажмана

Израда стратешког плана интерне ревизије

Израда стратешког плана интерне ревизије Града Бора заснива се на законским оквирима Републике Србије и специфичним одлукама локалне самоуправе. Као кључни документ, он служи за дугорочно планирање активности ревизије на основу процене ризика.

Законски и локални оквир

- **Законска основа:** План се израђује у складу са Законом о буџетском систему, Међународним стандардима интерне ревизије и Правилником о заједничким критеријумима за организовање интерне ревизије у јавном сектору.
- **Локални акти:** Основ за рад у Бору представља **Одлука о оснивању Службе интерне ревизије Града Бора** („Службени лист града Бора“, број 16/2024) и **Повеља интерне ревизије Града Бора** („Службени лист града Бора“, број 9/2026).

Модел израде плана (Фазе)

Стратешки план се обично доноси за период од **три године** и садржи следеће елементе:

1. **Дефинисање мисије и визије:** Пружање независног и објективног уверавања руководству града (Градоначелнику и Градској управи) о адекватности система интерних контрола.
2. **Идентификација ревизионог универзума:** Попис свих процеса, програма и организационих јединица унутар Градске управе и корисника буџета града који могу бити предмет ревизије.
3. **Процена ризика:** Анализа кључних ризика који могу ометати остварење циљева града. Ревизије се планирају приоритетно за области са највишим ризиком.
4. **Планирање ресурса:** Одређивање потребног броја ревизора, времена и средстава (која се обезбеђују у буџету града Бора) за реализацију плана.
5. **Динамика извршења:** Оквирни преглед ревизија по годинама, што представља основу за израду Годишњег плана рада интерне ревизије.

Структура документа

Према пракси локалних самоуправа, документ садржи:

- Увод и законски основ.
- Организацију и надлежност службе.
- Циљеве и задатке за трогодишњи период.
- Методологију процене ризика.
- План обука за професионални развој ревизора.

Методологија процене ризика Градске управе Бор представља системски процес који омогућава идентификовање, анализу и рангирање претњи које могу ометати остварење циљева локалне самоуправе. Овај процес је кључан за израду стратешког и годишњег плана интерне ревизије.

Кључне фазе процене ризика

Према Стратегији управљања ризицима града Бора (2024–2026), методологија обухвата следеће кораке:

Идентификација ризика: Препознавање догађаја, активности или пропуста који би могли неповољно утицати на оперативне и стратешке циљеве града.

Опис ризика: Детаљно формулисање узрока и последица идентификованих претњи.

Анализа и оцена: Систематична процена два основна фактора:

Вероватноћа: Колика је шанса да се одређени ризик заиста догоди.

Утицај: Какве би биле негативне последице по ресурсе, углед или функционалност града.

Ублажавање (третирање) ризика: Дефинисање контролних активности и процедура како би се вероватноћа или утицај смањили на прихватљив ниво.

Праћење и извештавање: Континуирана провера да ли предложене мере у пракси заиста спречавају или ублажавају ризике.

Врсте ризика које се анализирају

У оквиру Градске управе Бор, посебна пажња се поклања различитим категоријама ризика:

1. **Инхерентни ризик:** Природно присутан ризик пре примене било каквих мера контроле (нпр. сложеност прописа, вредност средстава, стручност запослених).
2. **Контролни ризик:** Могућност да постојеће интерне контроле неће открити или спречити грешку (нпр. неефикасне процедуре, лоша комуникација).
3. **Резидуални (преостали) ризик:** Ниво ризика који остаје након што се примене све предвиђене мере заштите.

Примена у планирању ревизије

Резултати ове методологије директно диктирају приоритете интерне ревизије. Процеси и одељења са **највишим резидуалним ризиком** постају приоритетне теме у Годишњем плану рада интерне ревизије града Бора.

Ресурси интерне ревизије

При утврђивању потреба за ресурсима, односно процена потреба ревизије, користи се процена ревизора да ревизија траје у просеку 50 ревизор дана.

Полази се од основе да је расположиво 190 нето ревизор дана годишње по ревизору. Приликом утврђивања расположивих ревизор дана по једном ревизору, укупан фонд календарских дана у једној години треба умањити за све суботе и недеље, а тако добијен укупан фонд радних дана (260), даље се умањује према табели, са заокружењем наниже од 6 дана .

За периода 2026. – 2028. године, планирано је годишње 190 ревизор дана односно могуће је обавити 3 до 4 ревизија годишње, пошто су у питању високоризични системи.

При припреми плана неопходно је узети у обзир и непредвиђене околности, односно обављање посебних ревизија које није могуће унапред планирати (*Ad hoc revizije*). Градоначелник града Бора може у сваком тренутку издати Овлашћење за спровођење ревизије процеса, организационе целине, активности, или функције, и тада је предметна ревизија приоритетна у односу на Стратегијски и Годишњи план интерне ревизије.

У доњој табели дат је временски оквир ревизорског ангажовања у току године, на темељу ангажмана једне особе.

ПРОЦЕНА БРОЈА РЕВИЗОР ДАНА НА ГОДИШЊЕМ НИВОУ	
Укупно радних дана	260
Одмори	35
Празници	10
Обука	10
Праћење спровођења препорука (follow up)	10
Ажурирање стратегијских и годишњих планова интерне ревизије	5

Екстерни фактори који утичу на резултате интерне ревизије

Интерни ревизор може да контролише квалитет својих резултата (извештаји ревизије и консултације), међутим он не може да контролише резултате и утицај свог рада.

Резултати управљања ризицима зависе од

(а) прихватања препорука и

(б) о благовременом спровођењу активности ублажавања ризика од стране субјекта ревизије.

Кључни индикатори учинка

Три кључна индикатора учинка су:

Извршење годишњег плана ревизије како би се осигурала правовремена покривеност подручја високог ризика,

Правовремена достава општег мишљења о финансијском управљању и контроли о стању унутрашње контроле и управљању ризицима,

Усклађеност са методологијом и смерницама и међународним стандардима ревизије како би се показало да се интерне ревизије спроведе у складу са стандарда.

Предмети ревизије – пословни системи

Предмети ревизије пословних система града Бора обухватају контролу финансијских извештаја, усклађености пословања са законским прописима и ефикасности управљања јавним ресурсима.

Ови процеси се спроводе кроз екстерну ревизију (Државна ревизорска институција) и интерну ревизију унутар градске управе.

Главни предмети ревизије укључују:

- **Финансијски извештаји града:** Ревизија обухвата Биланс стања, Биланс прихода и расхода, као и Извештај о капиталним издацима и финансирању.
- **Буџетски корисници:** Контрола пословања директних корисника (Скупштина града, Градоначелник, Градско веће, Градска управа) и консолидованих извештаја за индиректне кориснике.
- **Јавна предузећа и установе:** Провера пословања локалних јавних предузећа која чине део пословног система града (нпр. водовод, грејање, комуналне услуге).

- **Интерна контрола и ревизија:** Служба за интерну ревизију града Бора проверава адекватност система интерних контрола, управљање ризицима и примењивање методолошких упутстава за пословање у јавном сектору.
- **Наменско трошење средстава:** Ревизија капиталних пројеката, јавних набавки и програма заштите животне средине (нпр. управљање отпадом).
- **Управљање имовином:** Контрола евиденције и коришћења градске имовине, укључујући инфраструктурне објекте или јавних земљишта

Контролно окружење

Контролно окружење утврђује "тон" у организацији и утиче на свест запослених о контролама. Представља основу за све друге компоненте интерне контроле, обезбеђујући дисциплину и структуру. Фактори контролног окружења укључују интегритет, етичке вредности и стручност запослених у организацији, филозофију и стил рада руководства, начин на који руководство додељује овлашћења, одговорности и успоставља одговарајуће линије извештавања, и организује и унапређује кадар.

Градоначелник града Бора и интерни ревизор су дана 06.02.2026..године потписали Етички кодекс интерне ревизије и Повељу интерне ревизије која је усклађена са Међународним стандардима за професионалну праксу интерне ревизије.

Системи ревизије

Системи/предмети ревизије у граду Бору су системи који покривају све циљеве и активности директних и индиректних корисника јавних средстава једне локалне самоуправе.

Број система / предмета ревизије је рационалан и са њим се може лако управљати.

СИСТЕМИ РЕВИЗИЈЕ

Планирање, припрема и извршавање буџета и финансијских планова

Набавке

Финансијско-рачуноводствени системи

Зараде и друга примања запослених

Приходи и примања

Расходи и издаци

Попис имовине

Управљање ванредном ситуацијом

Управљање имовином и грађевинским објектима

Управљање пројектима

Административни и информациони системи

Процена ризика система ревизије

У складу са усвојеном Стратегијом ризика, ризици с којима се суочава град Бор су нарочито све :

- што може довести до незадовољавања интереса и права грађана;
- што може наштети угледу града Бора и смањити поверење јавности;
- неправилно и незаконито пословање;
- неекономично, неефикасно или неделотворно управљање јавним средствима;
- непредузимање мера за наплату потраживања;
- непоуздано извештавање;
- неспособност реаговања на промењене околности или неспособност управљања у промењеним околностима на начин који спречава или максимално смањује неповољне ефекте на пружање јавних услуга.

У процени приоритета, коришћен је приступ израчунавања индекса ризика, заснован на субјективној процени.

Тежина фактора ризика (релативан значај - ранг) се одређује на бази утврђених параметара за сваки систем појединачно.

Вредновање ризика се врши на начин да се сваки систем вреднује на темељу сума Индекса ризика $I(p)$ који је утврђен као производ фактора ризика $\Phi(p)$ и тежине фактора ризика $T(p)$, за сваку од утврђених детерминанти материјалности система (како приказује доле наведена формула):

$$I(p) = \Phi(p) \times T(p) \text{ тј. } I = \sum I(p)$$

Као фактори ризика узети су следећи показатељи:

- број запослених у систему,
- утицај на здравље и безбедност грађана,
- утицај на вредност и безбедност имовине и животне средине,
- финансијски утицај,
- успостављање и функционисање система ФУК-а и
- утврђене слабости и неправилности у ранијем периоду.

Оцена система носи следеће вредности од 1-5:

Број запослених – број лица која су укључена у процес приказани по директним, индиректним и другим корисницима буџета (од 1-2 оцена 5; од 3-5 оцена 4; од 6-8 оцена 3; од 9-11 оцена 2; 12 и више оцена 1);

утицај на здравље и безбедност грађана и запослених- оцене од 1-5 у зависности да ли савојим деловањем или неделовањем процес утиче на безбедност и здравље грађана; финансијски утицај – оцена од 1-5 у зависности колико учешће има процес у буџету општине (до 2% оцена 1; од 2% до 6% оцена 2; од 6% до 15% оцена 3; од 15% до 50% оцена 4; преко 50% оцена 5);

успостављање и функционисање система ФУК-а – оцена од 1-5 у зависности да ли је успостављен систем ФУК-а и у којој је фази имплементације(оцена 5 – није успостављен систем, оцена 4 – донета Одлука о успостављању система, Формирано радно тело и утврђени процеси, оцена 3- утврђене процедуре и доснет регистар ризика за сваки процес; оцена 2- сваки запослени је упознат са процедурама и начином управљања ризицима; оцена 1- систем фука је имплементиран и стално се унапређује);

утврђене слабости и неправилности у ранијем периоду- оцена од 1-5 у зависности колико је у извештајима екстерне ревизије и других стучних лица утврђено неправилности за конкретан процес.

Вредновањем фактора ризика за сваки систем, извршено је рангирање система на:

- високоризичне системе - $\sum I(p) \geq 120$
- средњеризичне системе - $\geq 90 \sum I(p) \leq 119$
- нискоризичне системе $\sum I(p) \leq 89$

План ревизије за трогодишњи период од 2026 - 2028

План ревизије за 2026. годину

1. Ревизија система Плате и накнаде – подсистем Плате запослених код индиректних корисника;
2. Ревизија система Приходи, подсистеми изворни приходи: приход од закупа имовине
3. „Ад хок“ ревизије по налогу руководства;
4. Праћење реализације прихваћених препорука.

План ревизије за 2027. годину

1. Ревизије система припреме, планирање и извршење буџета, подсистеми програми из области - Услуге културе – директни и индиректни корисници;
2. Ревизија система Јавне набавке – подсистем отворени поступак код директног корисника ГУ
3. Ревизије по захтеву градоначелника (Ad hoc revizije)
4. Праћење реализације прихваћених препорука.

План ревизије за 2028. годину

1. Ревизија система Расходи – подсистем Трошкови одређеног периода по налогу градоначелника;
2. Ревизија система Плате и накнаде – подсистем Плате запослених код директног коисника ГУ
3. Ревизије по захтеву градоначелника (Ad hoc revizije)
4. Праћење реализације прихваћених препорука.

План ревизије за сваку годину може се изменити након ревизије оцене ризика система која се врши на крају сваке пословне године.

Циљеви ревизије

Циљеви контрола за сваки систем ревизије дефинисани су у Приручнику интерне ревизије у Републици Србији у делу Алати- интерне ревизије. Циљеви ревизије дефинишу се у Плану конкретне ревизије, Нацрту извештаја и Извештају.

Ризици ревизије

За сваки циљ контрола/ревизије у појединачној ревизији интерни ревизор утврђује ризике ревизије који се наводе у Плану конкретне ревизије, Нацрту извештаја и Извештају.

Пристап и технике ревизије

Ревизија система/подсистема ће се вршити коришћењем техника:

- метода интервјуа,
- тестирање документације,
- провера физичких доказа и
- посматрање на лицу места.

Праћење

Праћење извршења препорука датих у ревизији конкретних система /подсистема, интерни ревизор врши методом праћења попуњеног и овереног, од стране руководиоца субјекта ревизије, Плана извршења препорука и кроз спровођење ревизије извршења датих и прихваћених препорука конкретних система /подсистема.

Извештавање

Интерни ревизор достављања следеће извештаје:

- *градоначелнику града Бора* - годишњег извештаја о раду интерне ревизије,
- извештаје о резултатима сваког појединачног ревизорског ангажмана,
- периодичне извештаје о напретку у спровођењу годишњег плана интерне ревизије,
- извештаје о адекватности ресурса за обављање интерне ревизије
- припрема годишњи извештај о раду интерне ревизије, коришћењем упитника објављеног на интернет презентацији Министарства финансија - Централна јединица за хармонизацију, и доставља га председнику општине на одобравање и достављање Централној јединици за хармонизацију у прописаном року.

Нацрти извештаја и Извештаји за сваку ревизију система / подсистема припремају се у складу са смерницама и Међународним стандардима интерне ревизије.

Спољна комуникацијска активност

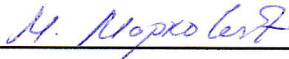
Већина комуникацијских активности интерног ревизора је "унутрашње природе". Екстерна комуникација ограничена на контакте са професионалним телима у области ревизије и државним органима овлашћеним за предлагања прописа и удружењима по њиховом захтеву уз одобрење руководиоца корисника јавних средстава –*градоначелника града Бора*.

Интерни ревизор у граду Бору, сарађује са Централном јединицом за хармонизацију Министарства финансија, успоставља сарадњу са Државном ревизорском институцијом и другим институцијама, ради унапређења рада и професионалног развоја интерног ревизора.

Стратегију припремила,

Стратегију одобрио,

Интерни ревизор

Маја Марковић

Градоначелник града Бора

Александар Миликић